

НАЈБОЉЕ ОЦЕЊЕН ПРОЈЕКАТ

Exchange програм, финансиран од Европске уније преко Европске агенције за развој у Србији је спроводила СКГО са својим ЕУ партнером из Холандије – VNG Internacional.

Подршка пројектним интервенцијама које се одвијају у области ЛСУ кроз усаглашавање праксе ЕУ са локално иницираним захтевима за јачањем капацитета и увођењем иновација и модела ЕУ у српске општине главни је циљ Exchange програма.

Конкурс је објављен 2005. године и све српске општине могле су да конкуришу са својим пројектима. Сви пројекти су морали да испуне (задовоље) одређене услове, тј. морали су да садрже техничку помоћ експерта партнерске општине из ЕУ, студијску посету ЕУ партнеру и 10% кофинансирања од стране локалне заједнице.

Exchange програмом финансирано је 49 општинских пројеката и расподељено је 3,3 милиона евра. Општина Ариље конкурисала је са пројектом „Нов начин прикупљања отпада – корак ближе ка Европи“ који је реализован у периоду мај 2006 – мај 2007. године. Циљ његове реализације било је увођење примарне селекције у управљању комуналним отпадом у градском подручју. Словеначка општина Ленарт била је ЕУ партнерска општина, а сам пројекат садржао је неколико фаза – упознавање са искуством ЕУ партнера, едукација служби, школске омладине и грађана, набавка 490 канти и 40 контејнера за прикупљање пет амбалаже и папира.

Реализацијом овог пројекта успостављени су темељи даљег развоја савременог управљања чврстим отпадом по стандардима ЕУ.

Завршна конференција прве фаза Exchange програма одржана је 7. новембра у београдском Сава центру и том приликом су представљени сви пројекти и проглашени најбољи. Пројекат општине Ариље „Нов начин прикупљања отпада – корак ближе ка Европи“ проглашен је најбољим.

Пројекат је тренутно у фази имплементације, а даљи развој и крајњи циљ усмерен је ка раздвајању комуналног отпада на месту настанка што је боље него да се сепарише на трансфер станици или депонији. Тиме би се смањила количина смећа за одлагање на депонијама, а самим тим и трошкови одлагања. Коришћење регионалне депоније „Дубоко“ сигурно ће бити плаћано по количини одложеног отпада. Истовремено, оствариће се и приходи продајом секундарних сировина.

За одрживост пројекта и успостављање савременог процеса потребно је мотивисати грађане, пре свега, финансијским стимулативним мерама увођењем система плаћања изношења смећа по количини отпада. У том случају селектован отпад односио би се јефтиније или, чак, бесплатно. Неопходно је кадровски оспособити службу и опремити је потребним средствима и возилима.

Тренутно, објективне тешкоће које отежавају успешно увођење процеса примарне селекције у управљању комуналним отпадом су неразвијен систем рециклирања и неразвијено тржиште секундарним сировинама код нас, што се постиже легислативом и стимулативним мерама у некој карици овог ланца, административна ограничења од стране централних власти у смислу цена комуналних услуга и ограничавања обима за плате што спречава кадровско јачање потребне службе.

Гости из општине Ленарт приликом посете нашој општини и ЈКП „Зелен“

ПРЕПУШТЕНИ САМИ СЕБИ

Јавно комунално предузеће је служба задужена за спровођење пројекта. Први утисци показали су да су грађани повољно реаговали на увођење новог начина уклањања комуналног отпада. Каква је ситуација сада после скоро шест месеци од постављања канти и контејнера за примарну сепарацију, да ли се грађани савесно односе према постављеним судовима. Одговоре на ова питања дала нам је гђа Горица Павловић, одговорно лице ЈКП „Зелен“ у спровођењу самог пројекта.

По њеним речима комунално предузеће је урадило све како би спровело едукацију запослених у служби и едукацију грађана. Већ у три наврата дељен је пропагандни материјал јер је било оних који су се жалили да га нису добили. У првим месецима имплементације пројекта постављене су канте и контејнери у улицама Виктора Зевника и Жртава фашизма, као и у делу Пискавица. Сада су постављени на више локација, у улицама Љубе Стојића и Хероја Шоше, све до Ветеринарске станице и у индустријској зони све до „Колора“.

– Прва реакција и понашања грађана када је у питању примарна селекција отпада била су повољна, али је ситуација сада другачија. Када су канте у питању, грађани се углавном савесно понашају. Међутим, проблем представља одлагање папира и пет амбалаже у контејнерима. Ту готово да нисмо ни имали прилику да вршимо примарну сепарацију, јер је у сваком од њих било у просеку 15-20 флаша. Одређени број њих повукли смо и префарбали у плаву и жуту боју, а потом вратили, док смо у неким случајевима променили локације. Надали смо се да ће, барем у центру, бити боља ситуација, зато што у овом подручју града контејнере намењене одлагању смећа празнимо свакодневно.

Тренутно су им највећи проблем недостатак радника и адекватног простора у коме би одлагали сепарисани отпад.

– Размишљали смо да запослимо барем једног радника који ће стално радити на раздвајању отпада, јер је рецимо, много времена потребно да би се издвојиле 22 флаше, коликоих има у килограму пластике.

Као један од видова мотивисаности грађана поми-

њу се и финансијске олакшице. Да ли сте као комунално предузеће, о томе размишљали?

За сада грађани немају никаквих олакшица, али не сносе ни санкције за несавесно понашање. Општинска одлука о сепарацији није донета, тако да ми не можемо да интервенишемо код инспекција, нити би они могли било шта да предузму. Са друге стране, нама је проблематична и наплата смећа која је према квадратури стамбеног простора. Све би морало да се мења у том правцу да бисмо имали основу да уведемо олакшице и стимулацију за оне грађане који се придржавају норми. Мада, у овим условима и са овом опремом тешко да ћемо било шта у том погледу моћи да урадимо.

Гђа Павловић је мишљења да пројекат ипак није добро кренуо, да су грађани пасивни и углавном се не

придржавају правила о примарној селекцији отпада.

–Чини ми се да је комунално предузеће у свему овоме препуштено само себи. Није ово пројекат ЈКП „Зелен“, већ нашег града и сви би требало да буду укључени у њега. Наше предузеће не може много само да учини да овај пројекат заживи и буде унапређен. За сада немамо и не можемо да имамо подршку инспекција. Сматрам да у њега треба да се укључе првенствено општинске службе које се баве комуналном проблематиком, град и наравно Комунално предузеће на првом месту.

Плаве и жуте канте предвиђене су за селективно одлагање папира и пластике. Да ли је увек тако?

А шїа кажу грађани

С обзиром да су канте и контејнери за примарну селекцију отпада подељени још на пролеће реално је било очекивати да су се грађани већ навикли на овакав начин олагања отпада. Међутим, судећи по ономе што смо чули од запослених у Јавном комуналном предузешу то баш и није тако. На појединим местима грађани се строго придржавају упутстава који су добили кроз едукативни материјал. Мађутим на већини локација још увек се понашају неодговорно и у канте и контејнере предвиђене искључиво за Папир и пластику одлажу и остали отпад, што приликом приликом пражњења судова може довести до великих проблема.

Питали смо и саме грађане да ли су довољно упознати са сврхом “плавих и жутих”, односно посуда за одлагање пластике и папира и да ли се они сами придржавају селекције отпада на месту настанка.

Жанка Јевтовић

Лично мислим да су грађани са свим довољно информисани по том питању и да су путем свих средстава информисања која постоје у нашем граду могли да се обавесте о спровођењу пројекта и самом начину одлагања отпада и наравно, о користи свега тога. Испред моје зграде били су постављени контејнери који су после извесног времена нестали. Питамо се где су. Нас грађане нико о томе није обавестио, тако да и они који су до сада вршили примарну селекцију отпада, сада то не могу да раде. Са друге стране, мислим да од селектованог отпада може и да се заради, а најважније је уредити град и сачувати здраву животну средину.

Рада Савић

У граду сам приметила жуте и плаве канте. Упозната сам са да оне служе за раздвајање отпада. Заиста сматрам да бисмо сви требали да се придржавамо тога. То би свакако допринело лепшем и чистијем изгледу града. Што се мене тиче, требало би увести високе казне за оне који се не придр-

жавају реда. Ми иначе и папир и пластику бацамо у неповрат и при том заборављамо да то све може да се рециклира и да се поново искористи, и да се, наравно при томе добије и одређена материјална корист.

Стојанка Вукотић

Немам канте за такво одлагање отпада, али сматрам да би сви они који их имају требало да се придржавају упутстава где да одлажу пластику, а где картон. С обзиром да имама приватну радњу сав отпад одлажем у контејнере намењене за класично одлагање отпада.

Грађани, барем они који су јавно хтели да причају о овој теми, истичу да су сасвим довољно упознати о примарној сепарацији отпада и користи која би се тиме могла остварити. Већина их се придржава онога што су могли прочитати у брошурама и обавештењима које је ЈКП “Зелен” делило грађанима. Поставља се питање зашто и поред тога и даље има проблема при оваквом начину прикупљања отпада и зашто се грађани не придржавају онога што већ знају. С. Р.

ОПШТИНСКА УПРАВА

АРИЉЕ

Служба за имовинско-правне послове и урбанизам ОБАВЕШТЕЊЕ

Надлежни орган обавештава јавност да је СЗСР „Јапан Декор“ из Ариља поднео захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину пројекта Постројење за бојење и бељење памука. Пројекта се налази на кат. парцели бр. 573/1 и 575/1 КО Вигоште-Поглед, општина Ариље.

Обавештавамо Вас да можете извршити увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта у просторијама Општинске управе Ариље (канцеларија бр. 23), ул. Св. Ахилија бр. 53, сваког радног дана, у времену од 08-14 часова.

Мишљење о захтеву за одлучивање о обиму и садржају Студије о процени утицаја наведеног пројекта на животну средину можете доставити у року од 20 (двадесет) дана од дана оглашавања (поштом на адресу: Општинска управа Ариље, ул. Св. Ахилија бр. 53, 31230 Ариље или предајом у писарници општинске управе Ариље, канцеларија бр. 2)